

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm IX. Si qando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

immiscuit: vel nisi causa oppugnandi prius aderat, sed probabiliter ignorata: Quo tamen casu ignorantiam suam iuramento confirmare tenetur, qui electionem oppugnare vult. Et habet hæc constitutio etiam locum in illo, qui electionem ipso absente factam, postea consensu suo approbavit. Ita Gregor. X. in eodem Concil. Lugdun. c. 7.

SUMMARIVM.

1. *Que semel quis approbavit, improbare aut refutare non potest, nisi ex causa postea emergente.*
2. *Paria sunt eligere, & electioni factæ consentire in ordine ad voluntatis approbationem, non autem in ordine ad alios effectus.*

NOTANDVM I. Quod semel approbavi, improbare deinde aut refutare non possum, nisi ex causa postea emergente. Consentit iuris regula 21. hoc lib. *Quod semel placuit, amplius displicere non potest*, iuncta interpretatione Dyni ibid. n. 11.

NOTANDVM II. Paria sunt eligere, & electioni factæ consentire. Quod verum est in ordine ad voluntatis approbationem. Sed non, quod attinet ad alios effectus; nam eligens auget numerum suffragiorum, non item qui electioni factæ consentit, siue eam ratam habet, vti bene hic notat Gl. margin. post Ioann. Andr. n. 2. Ioan. Monachum n. 1. & confirmatur ex reg. 120. ff. Aliud est vendere, aliud vendenti consentire.

NOTANDVM III. Paria consentur non esse, & non apparere, vti hic, & docent Legistæ l. In lege fundi, ff. de contrah. emptione.

CAPITVLVM IX.

Si quando.

PARAPHRASIS.

Si accidat electionem in discordia celebrari, decernit Gregor. X. in Concilio Lugdun. c. 8. vt pars illa eligentium, quorum data

suffragia in duplo minore numero sunt, nihil alteri parti, pro qua stat numerus duplo maior, obijcere possit, quod spectet ad extenuationem zeli, aut meriti, dicendo videl. esse electores minoris auctoritatis, aut electum minus dignum: At verò obijcere possunt eligentibus, quod suffragia eorum omnino vitiet, v. g. fuisse excommunicatos, & suspensos.

SUMMARIVM.

1. *In discordia eligentium si pars horum vna notabiliter numero maior est, preualere debet altera, licet si sanior, dummodo electus absolutè idoneus sit.*
2. *Si autem ex vna parte eligentium sit quidem numerus maior, non tamen multum excedens; altera verò pars auctoritate, & meritis electi multum superet, ad vnam electionem procedendum est.*

Hoc loco vniuersim disputari potest. Celebratis in discordia duabus electionibus, ita vt pro vna stet maior numerus eligentium, pro altera verò dicatur esse maior auctoritas eligentium, & maius meritum electi; siue vt breuius dicam, si vna eligentium pars sit maior numero, altera verò dicatur esse sanior: vtra alteri præferenda sit? Respondetur cum Ioan. Andrea, in c. Ecclesia, 57. n. 38. Abb. ibid. n. 13. extra, hoc tit. Vel numerus vnias partis valde excedit alterius partis numerum, tunc præualere debet pars illa, pro quo stat numerus maior; dummodo electus absolutè idoneus sit. Quia cum alterutra harum electionum admittenda sit, illa autem admitti non possit, quæ spectato numero tertiam Capituli partem non excedit, aut vix excedit, sequitur alteram electionem, quæ numero adeò superat, admittendam esse. Vel numerus vnias partis non multum excedit, tunc iterum distingue: Vel auctoritas eligentium, & meritum electi multum superant, aut non multum. Hoc posteriore casu, admittenda est electio facta à maiore parte Capituli. Quia propter modicum excessum recedendum non est à regula canonica: quòd gesta à maiore parte Capituli rata esse

esse debent, c. 1. de ijs quæ fiunt à maiore parte Capituli. In priore autem casu neutra electio confirmanda est: seu, vt alijs verbis dicam, pars sanior agere potest, non vt sua electio admittatur, sed vt alterius partis electio irrita pronuntietur: Quia in c. quia propter, secundum communionem DD. interpretationem, ad canonicam electionem vtrumque requiritur, vt & maior, & sanior pars Capituli in vnum consenserit. Quamuis contradicat Gl. in cit. c. Ecclesia, ver. non consenserit, existimans electionem, quæ facta est à parte saniore, præferendam esse: quia pars sanior censetur etiam maior.

QVÆRES: Quid igitur hoc casu faciendum, si ex vna parte sit numerus maior eligentium, quamuis non notabiliter excedens, altera verò pars auctoritate, & meritis electi multum superare videatur? Respondeo, Nonnam electionem inchoandam esse: quia neutra illorum canonicum effectum habere potuit. Neque enim dici potest, tali casu electionem ad Superiorem deuolui: cum neque in forma peccatum fuerit, neque indignus electus sit, neque tempus trimestre elapsum, vt supponimus.

CAPITVLVM X.

Quamuis.

PARAPHRASIS.

Hæc constitutio Gregorij X. c. 9. Concil. Lugdun. secundum id tempus emanauit, cum Episcopi canonicè electi à Metropolitana confirmationem accipere solerent: Hodie autem eiusmodi dignitates Cathedralis, Episcopatus, inquam, & Archiepiscopatus, Sedi Apostolicæ referuntur, secundum reg. 2. Cancellariæ: Ita tamen, vt in Germania secundum Concordata cum Nicolao V. in Bulla, quæ incipit: Ad sacram, electio Capitulo Cathedrali relinquatur, quæ, si secundum canones facta sit, confirmari debeat. Summa constitutionis est: Tametsi Alexander IV. Pontifex quaslibet appellationes in causis Episcopaliū electionum ad Sedem Apo-

stolicam admittendas esse decreuerit, propterea quòd eiusmodi causæ seu controversiæ meritò inter maiores numerentur, quarum cognitio Sedi Apostolicæ reseruatur, c. maiores, de Baptismo, & c. Vt debitus, 59. de appellat. Verum Gregor. X. ad reprimendam appellationum frequentiam, & appellantium temeritatem coercendam, statuit, vt, si in causa Episcopalis electionis appellatum fuerit, ei appellationi non deferatur, neque negotium ad Sedem Apostolicam deuoluatur; nisi appellatio in scripto proposita fuerit, adiecta causa rationabili, quæ, si probata sit, legitima censi debeat. Sin autem nulla causa adiecta sit, vel quæ friuola apparet, appellatio reiiciatur. Sed tametsi appellationi deferatur, nihilominus liceat partibus, (nulla tamen simoniaca pactione interueniente) ab ea recedere, priusquam Apostolicæ Sedi representata fuerit. Atque ipsi Iudices, ad quos causa pertinuisset, nisi appellatum fuisset, diligenter inquirent, num simoniaca prauitas interuenierit; & si interuenisse cognoscant, nequaquam se intromittant, sed ad Sedem Apostolicam causam ablegent, præfixis partibus preceptorium temporis terminum, intra quem cum omnibus actis, & instrumentis, Apostolico se conspectui sistere debeant.

SUMMARIVM.

1. *Non expedit, vt appellanti ad superius tribunal facile deferatur.*
2. *Appellans renunciare potest appellationi, priusquam Superiori presentata est, aut aduersario intimata.*

NOTANDVM I. Non expedit, vt appellanti ad superius tribunal facile deferatur; cum ob eam causam lites protrahantur. Ex quo, maximè in causis beneficiabilibus, damna proueniunt Ecclesiis, quando Prælati, aliique ministri tardiùs prouidentur. Quamobrem moderationem quandam appellationibus statuere, æquum est, vt